

Список використаних джерел:

1. Lewis C.S. The Chronicles of Narnia: Prince Caspian / C.S. Lewis., 1951. – 1955 с. – (Geoffrey Bles).
2. Містрякова О.В. Засоби репрезентації концептів «мужність» і «жіночність» в сучасній англійській мові: дис. канд. філол. наук: 10.02.04 / О.В. Містрякова. – Самара, 2005. – 229 с.
3. Стейплз Л. Хроніки Нарнії: Принц Каспіан / Льюїс Клайв Стейплз. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2013.
4. Стейплз Л. Хроніки Нарнії: Принц Каспіан / Льюїс Клайв Стейплз. – Дніпропетровськ: Проспект, 2008.

Мелина Н.Б.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ТВОРУ «КОЛГОСП ТВАРИН» ДЖОРДЖА ОРВЕЛЛА (ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ)

Розвиток лінгвістичної думки кілька останніх десятиліть характеризується антропоцентричною спрямованістю наукових пошуків, у ядрі яких є мовна особистість зі своїм індивідуальним світосприйняттям та особливістю його відтворення, унікальністю та специфікою мислення. Одним з основних напрямків дослідження є гендерний. Дослідження гендеру в лінгвістиці передбачає вивчення особливостей мовленнєвої поведінки жінки та чоловіка.

А. Кириліна трактує поняття «гендер», як «елемент сучасної наукової моделі людини, що відображає соціокультурні аспекти статі, які фіксуються мовою» [2, с. 6].

До вивчення проблеми взаємозв'язку мови і гендеру й до пошуку особливостей чоловічої та жіночої вербальної поведінки на даному етапі розвитку гендерної лінгвістики можна виокремити три основних підходи:

– суто гендерний, що зводиться до трактування виключно соціальної природи мови жінок і чоловіків. Спрямований на виявлення мовленнєвих відмінностей між ними;

– соціо-психолінгвістичний, який редукує *жіноче* і *чоловіче* мовлення до особливостей мовної поведінки жінки і чоловіка. За цього підходу статистичні показники становлять базу для розробки лінгвістичних теорій;

– когнітивний підхід до виокремлення й узагальнення відмінностей фемінного та маскулінного мовлення [3, с. 17-18].

Питання полягає в тому, яким чином гендер перекладача впливає на вибір мовного матеріалу, засобів впливу на читача в процесі перекладу, який вплив він здійснює на остаточний результат діяльності перекладача і наскільки доцільним є використання сучасного поняття «гендерна обумовленість перекладу».

А. Кириліна та М. Томська переконані, що гендерний напрям стосується двох груп проблем: по-перше, мова і відображення в ній статі (досліджуються в першу чергу номінативна система, лексикон, синтаксис, категорія роду і т.д.; оцінки, які приписуються чоловікам і жінкам і в яких семантичних сферах вони найчіткіше виражені); по-друге, мовна і в цілому комунікативна поведінка чоловіків і жінок (іншими словами, особливості мовлення чоловіків і жінок) [2, с. 7].

Першими почали досліджувати гендер та його вплив на мовленнєву діяльність особистості британські та американські лінгвісти: С. Беннет, Дж. Мілліс, Л. Паттерсон, Дж. Уїлліамс та ін. Вивченню гендерного напрямку в мовознавстві присвячено ряд досліджень відомих вітчизняних і зарубіжних мовознавців. Це, насамперед, В. Агєєва, О. Антинескул, О. Бондаренко, Н. Борисенко, О. Горошко, М. Дмитрієва, А. Кириліна, О. Козачишина, А. Мартинюк, С. Охотнікова, Л. Ставицька, О. Кісь, Г. Улюра та ін. Аналіз вищеперерахованих джерел дає змогу констатувати, що в зазначених наукових працях гендерні особливості перекладу художнього тексту розкриті не в повній мірі й потребують подальшого дослідження.

Актуальність дослідження зумовлена відсутністю у вітчизняних наукових працях з художнього перекладу гендерної проблематики, що визначає необхідність вироблення методологічного підходу до аналізу прозового перекладу як гендерно забарвленого, а також потребою у визначенні засобів конструювання гендерної ідентичності в прозовому дискурсі та її реконструювання в перекладі.

Мета роботи – обґрунтувати та розкрити гендерні особливості перекладу художнього тексту та здійснити пошук шляхів верифікації отриманих результатів із залученням наявних сьогодні можливостей корпусного аналізу досліджуваного матеріалу.

Предмет дослідження – гендерний аспект при художньому перекладі.

Об'єкт дослідження – англomовний художній текст та тексти перекладів його українською мовою.

У результаті аналізу оригіналу твору англійською мовою «Колгосп Тварин» Джорджа Орвелла та двох його перекладів на українську мову Ірини Дибко та Івана Чернятинського, спостережено, що жінка-перекладач частіше використовує у процесі перекладу емоційно-оцінну, експресивну та зменшувально-пестливу лексику, в той час як, перекладач-чоловік тяжіє до точної відповідності тексту оригіналу, стислості, лаконічності. Ірина Дибко неодноразово вживає слова *овечки, нічогісінько, товстенький*, тоді як Іван Чернятинський уникає пестливих форм і пропонує варіант *вівці, нічого, товстий*. Чоловік-перекладач часто використовує прості двоскладні речення як відповідник складносурядним чи складнопідрядним, тим самим полегшує сприйняття тексту. Джордж Орвелл пише: *Let us face it: our lives are miserable, laborious, and short*. Ірина Дибко перекладає складним реченням: *Пригляньмося, товариші: життя наше коротке, нужденне, перевантажене тяжкою працею*. А Іван Чернятинський перекладає двома окремими простими реченнями: *Гляньмо йому ввічі. Життя наше нужденне, повне виснажного труду та коротке*.

Досить важко розмежувати за гендерним параметром такі експресиви, як вигуки. І хоча вчені говорять про те, що вживання вигуків більш притаманне жіночому мовленню, наше дослідження виявляє низьку частотність їх використання і у перекладах чоловіка і у перекладах жінки.

Отже, на цьому етапі дослідження можна стверджувати, що гендер перекладача має певний вплив на переклад, оскільки, наприклад, уживання зменшувально-пестливої лексики, за даними інших дослідників, властиве мовленню жінок.

Список використаних джерел:

1. Orwell G. *Animal Farm: A Fairy Story* / George Orwell. – London: Secker and Warburg, 1945. – 112 p.
2. Кириліна А.В. Гендер: лінгвістичні аспекти [Електронний ресурс] / Алла Вікторівна Кириліна. – 2005. – Режим доступу: <http://www.feminist.org.ua/library/gender/lingvistic.php>
3. Нурсеитова Х.Х. Введение в гендерную лингвистику / Халида Харисовна Нурсеитова. – Павлоград: ПГУ, 2008. – 70 с.
4. Орвелл Дж. Колгосп тварин / Джордж Орвелл; пер. з англ. Дибко І. – Торонто: V. Symonenko Smoloskyp Publishers, Smoloskyp, Inc., 1984. – 120 с.
5. Орвелл Дж. Колгосп тварин / Джордж Орвелл; пер. з англ. Чернятинський І. – Буча: Видавництво Жупанського, 2015. – 120 с.